

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs X. Vtrum hoc nomen, Deus, vniuocè dicatur de Deo per participationem, & secundùm naturam, & secundùm opinionem. art. 10.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

creaturas actu: non verò quo ad relationem rationis, qua formaliter denominatur Dominus, hac quippe non habet esse reale, sed rationis.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum hoc nomen, Deus, sit nomen naturae.

Deus seu quis graecè uale dicitur est nomen natura.

ONCLUSIO est huius articuli. Licet nomen, Deus, quod Graecè Θεός dicitur, ab aliqua ipsius operatione sit impositum, nempe (vt Damascenus 1. lib. fidei Orthodoxae ca. 1. 2. ait) uel à beatitudine, quod est curare, & disponere uniuersa, eorumue habere prouidentiam, uel à uirtute, quod est urere, quasi ignis sit malitiam omnem consumens, uel à beatitudine, quod est intrinseca omnia, non tamen est nomen operationis, sed naturae diuinae, ut art. 1. latius explicatum est. Aliud namque est id à quo imponitur nomen, ut lapis, à laedendo pedem, & aliud ad quod significandum imponitur. Quia uerò illa omnia, à quibus sub distinctione nomen, Θεός, à Damasceno dicitur esse impositum, ad diuinam spectat prouidentiam, ait D. Thomas absolute dicendum esse, impositum fuisse à diuina prouidentia: id quod Dionysius 1. 2. cap. de diuinis nominibus, Clemens Alexandrinus ad finem 1. lib. Stromatum, & alij affirmant.

ARTICVLVS IX.

Vtrum hoc nomen, Deus, sit communicabile.

Deus uniuersale non est, nisi quod ad modum significandi.

IRCA hunc articulum animaduertendum est, nullam naturam, quae neque diuina potentia esse potest in multis, posse esse uniuersalem, si absolute ac simpliciter loquendum sit, ut ad Porphyrium cap. de specie quaest. 3. explicatum est. Quod si aliqua apprehendatur, aut significetur ad modum uniuersalium, propterea quod non concipiatur, ut est in se, ut significari uideatur natura diuina hoc nomine, Deus, poterit quidem dici uniuersalis, at non simpliciter, sed secundum quid, & cum conditione diminuente, nempe, quoad modum quo significatur, ita ut sensus sit, significatur ad modum rerum uniuersalium, non tamen est uniuersalis. Illud etiam animaduertendum est, hoc nomen, Deus, communicabile esse tribus suppositis diuinis, quae tamen non sunt multa secundum hoc nomen, Deus, sed sunt unus tantum numero Deus. Quia tamen D. Thomas nondum peruenit ad tractatum gloriosissimae Trinitatis, silentio praetermisit hanc communicabilitatem, solumque est loquutus de communicabilitate multis, quae sunt multa secundum nomen eius rei, quae illis dicitur esse communis, quae plane communicabilitas necessaria est, ut aliquid sit simpliciter uniuersale. Porro, ut de fide est, nomen, Deus, incommunicabile esse in sensu explicato, ut constat ex illo Sapientiae 14. Incommunicabile nomen, lignis & lapidibus imposuerunt: ita de fide est, per similitudinem aliquam cum Deo atque adeo improprie, & per translationem, communicabile esse multis, iuxta illud Psalm. 81.

Ego dixi Dij estis, & filij excelsi omnes.

Molina in D. Thom.

ARTICVLVS X.

Vtrum hoc nomen, Deus, uniuocè dicatur de Deo per participationem, & secundum naturam, & secundum opinionem.

RO intelligentia huius articuli, notandum est, idola gentium, falsosque Deos, duobus modis appellari Deos. Altero falso ab iis ipsis, à quibus coluntur, & habentur ut Dij, qui incommunicabile nomen Dei in sua propria significatione falso tribuunt huiusmodi rebus. Sumpto autem hoc modo uocabulo, non est aequiuocum, ex falsa hominum opinione attributum illis, qui natura non sunt Dij: non secus ac si dicas, lapidem esse animal, nomen animal uniuocè sumitur, at falso tribuitur lapidi. Altero autem modo, idola gentium, falsique Dij, uerè à nobis, & ab Scriptura sacra appellantur Dij, cum addito tamē, Dij gentium, aut dij eorum, ut cum Scriptura dicit Plal. 97. omnes Dij gentium damonia: aut Deuter. 32. non est Deus noster, ut Dij eorum: in quibus propositionibus nomen, Deus, sumitur in impropria significatione pro iis qui reputantur Dij: sicut nomen, homo, sumitur in significatione impropria ad significandum hominem pictum. Quare sicut, pictum additum homini, est particula diminuens, & denotat sumi in impropria significatione: ita particula, gentium, aut eorum, addita uocabulo, Deus, est diminuens, & denotat sumi in impropria significatione, pro Diis qui à gentibus reputantur tales, & non sunt. Sumpto ergo uocabulo Deus, ut & proprie dicitur de eo, qui uerè est Deus per naturam, & improprie dicitur tam de eo, qui est Deus per similitudinem, quam de eo, qui est Deus iuxta existimationem & opinionem gentium: merito ait Diuus Thomas hoc loco, neque esse uniuocum ad illa tria significata, neque pure aequiuocum, sed analogum per attributionem ad uerum Deum.

Deus in qua significatione analogica tribuitur falsis diis, & in qua uniuocè, sed falso.

ARTICVLVS XI.

Vtrum hoc nomen, qui est, sit maxime nomen Dei proprium.

BI Exodi 3. in editione uulgata quaerenti Moyse, si dixerim tibi, quod est nomen eius? quid dicam eis? Respondetur, Ego sum qui sum. Sic dices filiis Israel: Qui est, misit me ad uos, in textu Hebraeo habetur. אלהים אשר יהיה אלהים. Ezechielus dicitur, Ezechielus ascher echieh cho thomar libne Israhel. Echieh sibelachani elechem, id est, Ero, qui ero, qui erit, misit me ad uos. Praetermissis uerò alijs expositionibus eius loci, communior & consonantior antecessentibus & consequentibus, atque expositioni Sanctorum est, eo in loco poni futurum pro praesenti, quod frequens esse in idiomate Hebraeo apertis locis Scripturae sacrae probat inter alios Lippomanus in sua catena in eundem locum Exodi 3. Quare optimo iure, non solum interpres editionis uulgatae uertit in praesenti, sum, qui sum. Qui est misit me ad uos, sed etiam ante eum uertit eodem modo Septuaginta iuxta Graecum idioma.

Nomen, qui est, dictum per antonomasiam, ita ut significet, qui est per essentiam, atque à se ipso, ac proinde qui neque esse caepit, neque desinet, neque est in eo praeteritum aut futurum, neque uicissitudo.

Nomen, qui est, est maxime proprium nomen Dei.